گفتوگۆ لەگەڵ خاتوونی شاعیر جوانە کەریمات.. هەڤپەیڤین- کامەران حاجی ئەلیاس

جوانە کەریمات: لە قەناغی سەرەتایی دا یەکەمین وانە کە سەرنجی ڕاکێشام، وانەی خوێندنی زمانی کوردی بوو
جوانە کەریمات: مناڵان زۆر حەزیان لە شیعر و چیرۆك و داستانە، بەڵام زیاترحەزیان لە شیعرە
خاتوونی شاعیری بواری منداڵان جوانە کەریمات، لە دایکبووی شاری کەرکووکە. ساڵانێکە بەعیشقەوە ژوانی لەگەڵ شیعردا بەستووە، بەتایبەتیش لەگەڵ شیعری منداڵان .خوێندنی وانەی کوردی لە قەناغی سەرەتایی بەشێوەی شیعر لەلایەن مامۆستاکەیەوە، وایلێکردووە هۆگری شیعر بێت. تائێستا دوو نامیلکەی شیعری تایبەت بە منداڵان بڵاوکردۆتەوە، دوونامیلکەی تریشی ئامادەیە بۆ چاپ. ئەم خاتوونە شیعر نووسین بۆ منداڵان بە فاکتەرێکی گرنگ دەزانێت تاوەکو زمانیان پاراو بێت.. ئێمەش هەڤپیڤینێکی ئەدەبیمان سەبارەت بە ئەزموون وکار وچالاکییەکانی ئەنجام دا.
هەڤپەیڤین- کامەران حاجی ئەلیاس

***سەرەتا بازانین جوانە کەریمات چۆن ئاشنای دونیای ئەدەب بوو؟**

- لە قەناغی خوێندنی سەرەتایی و ئاشنابوونمان بە خوێندن، یەکەمین وانە کە سەرنج ڕاکێشام، وانەی خوێندنی زمانی کوردی بوو، کە بە شێوەی شیعریی نووسرابوون و بە وێنەی جوان و ڕەنگاوڕەنگ ڕازابووەوە. ئەوە جگە لەوانەی خوێندن، وانەی سروود و مۆسیقامان هەبوو. مامۆستای وانە ناوی مامۆستا عومەر بوو، ئەو مامۆستایە لە هەفتەغارەوە ماتۆرسیکل دەهات بۆ قوتابخانەی عەلی سەرا. ئەوکاتە، واتە "سەرەتای هەفتاکان " خوێندن لە کەرکووك بەزمانی کوردی بوو.

مامۆستا عومەر هەر جارە و شیعرێکی کوردیی منداڵانی دەهێنا، ئەوەندە بە جوانی بۆمانی دەخوێندەوە، هەر هەموو قوتابیان بەماوەیەکی کەم ئەزبەریان دەکرد. هەندێ جاریش شیعرەکانی بەئاوازەوە بۆ دەخوێندەوە، ئێمەش هەر بەو شێوە ئەزبەرمان دەکرد. ئەمە سەرەتای ئاشنایيم بوو بە ئەدەب کوردیی،

بەشێوەیەکی گشتی و ئەدەب و شیعری مناڵان بەشێوەیەکی تایبەت.

***بۆچی لە نێو ئەدەب دا شیعری منداڵانت هەڵبژارد ؟**

▪ هەر لەبەر ئەو وانە بەپێزانەی مامۆستاکانی سەرەتایمان کە وانەکانیان بە ڕەوانی پێدەوەتینەوە، بەنموونە مامۆستای وانەی وێنەکێشان، مامۆستا ئەلیاس و مامۆستای وانەی سروود و مۆسیقا مامۆستا عومەر. بۆیە من و برا بچووکەکەم حەزمام لە شیعری مناڵان و وێنەکێشان کرد و زۆرجار لە ماڵەوە لاسایی ئەو شیعرانەمان دەکردەوە و لەخۆمانەوە شیعری مناڵانمان دەنووسی و وێنەمان دەکێشا.

***پێتان وایە شیعر وەکو چیرۆک دەگاتە ناخی منداڵان ؟**

▪ بەڵێ بێگومان، مناڵان زۆر حەزیان لە شیعر و چیرۆك و داستانە، بەڵام شیعر لە چیرۆك زیاتر. چونکە لە کاتی خوێندنەوەی شیعر دا، جگە لە مانا و ناوەڕۆکی شیعرەکە ڕیتیمکی دڵڕفێنی میوزیکشی لەگەڵدایە. ئەمەش دەبێتە هۆی سەرنجی مناڵان بۆ بابەتە شیعرییەکە.

***ئەو بنەما و سیفەتانە چین، کە پێویستە لە شیعری منداڵاندا بوونی هەبێت؟**

▪ کۆمەڵێك مەرج هەیە لە شیعری مناڵاندا پێویستە هەبن: لەوانە وشەی ئاسان و ڕەسەنی کوردی، هەروا بایەخدان بە تاو کێش و ناوەڕۆك. مەرجە لەناو قاڵبی هەموو شیعرێکدا مەبەستێکی ئاراستە هەبێت، تەنها وشە ڕیزکردن نەبێت. لەهەموو گرنگتر دوور بێت لە توندوتیژی، باشتر وایە گوزارشت لە خۆشەویستی و مرۆڤایەتیی و خۆسەویستیی خاك و وڵات بكات.

***چۆن دەڕوانیتە ئاستی شاعیرانی بواری منداڵان لە سەردەمی ئێستادا؟**

▪ ئەوەی زیاتر بەلای منەوە گرنگە، کە شاعیری مناڵانمان هەیە و ئێستاش بەردەوامن لە نووسین و شیعرەکانیشیان زۆر باشە و تەنانەت هەندێکیان وەك شاعیری مناڵان دەرکەوتوون. ئەوە سەرباری ئەوەی کە لە کەرکووك بەداخەوە تەنانەت گۆڤارێکی مناڵانیشمان نییە.

***ئێوە خاوەنی دوو نامیلکەی شیعری منداڵانن (جوجەڵە و پەپولەی جوان) ئەگەر بکرێت ئاماژەیان پێبدەیت ؟**

- بەڵێ ئەم دوو نامیلکەیەم کە تایبەتن بە شیعر بۆ مناڵان لەسەر ئەرکی خۆم چاپم کردوون و هونەرمەند گرفتار کاکەیی بەرام وێنەی بەرگ و نیگارەکانی ناوەوەی بۆ کێشاوە، ئا لێرەوە سوپاس و دەسخۆشیی لێدەکەم.
(جووجەڵە) یەکەمین نامیلکەم بوو کە لەساڵی 2015 چاپم کرد، هەر لەبەر ئەوەی بینیم پێشوازییەکی گەرم لە یەکەمین کۆمەڵە شیعرییەم کرا و زۆرێك لە مناڵان شیعرەکانیان لەبەر کرد، بۆیە دووەمین نامیلکەشم (پەپوولەی جوان) لە ساڵی 2024 چاپکرد، کە بەشی زۆری شیعرەکانی نێو ئەم نامیلکەیەشم گوزارشت لە خوشەویشتی نیشتمان و رێزگرتن وسۆز و ژینگە پارێزی دەکەن.
***تاچەند شیعر رۆڵ و کاریگەری خۆی دەبینێت بۆ ئەوەی منداڵ زمان پاراو و ڕەوانبێژ بێت؟**

- زمانی بەشی زۆر لە شیعرە کوردییەکان بەزمانێکی پارا و جوانن نووسراون، بە تایبەتی ئەگەر مناڵان ئەزبەری بکەن، زۆر کاریگەریی دەبێت بۆ ئەوەی مناڵان زمانێکی پەتی و ڕەوانیان هەبێت و لە دواڕۆژدا خۆشەویستی و وەفایەکیان بۆ زمانەکەی خۆیان هەبێت.
***پرۆژەی نوێت هەیە؟**

- خوا یاربێت نامیلکەی سێیەم و چوارەمی شیعری مەنداڵانم لەهەگبەدایە، بەو هیوایەم زوو بکەوێتە بەر دیدی منداڵە چاوگەشەکانی کوردستان.

پەپوولەی جوان
شیعر بۆ منداڵان
جوانە کەریمات

شیعر
جووجەڵە
جوانە کاکویی
کەرکوک ٢٠١٥